

ව්‍යාපෘති වර්ග සහ ඔබේ අනාගතය සඳහා ව්‍යාපෘති වැඩ වලින් ඇති ප්‍රයෝජනය

ජයනන්දන කරුණාසිංහ
විද්‍යාත්මක අංශය
පාතික විද්‍යා පදනම

ව්‍යාපෘතියක් යනු දී ඇති කාලයක් තුළදී විශේෂිත කාර්යයක් සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා කරනු ලබන ක්‍රියාකාරකම් සමූහයක් ලෙස හඳුන්වාදිය හැක. කරනු ලබන ක්‍රියාකාරකම් වල ස්වභාවය අනුව ව්‍යාපෘති පහත සඳහන් වර්ගයේ වීමට පුළුවන.

ගැනීම සහ එය හරියාකාරව හඳුන්වාදීම වේ. මෙවැනි ආකාරයේ ව්‍යාපෘති සඳහා උදහරණ කිපයක් දක්වා ඇත. සිසුන් පාසැල් හැරයාමේ ගැටළුව, ශ්‍රී ලංකාවේ බුද්ධි ගලනය සඳහා හේතු අධ්‍යයනය කිරීම, කාලගුණ අනාවැකි පලකිරීමට සතුන්ගේ හැසිරීම්වල වෙනස්කම් ප්‍රයෝජනයට ගැනීම.

a) අධ්‍යයන වර්ගයේ ව්‍යාපෘති :

මෙහිදී සුදුසු මාතෘකාවක් හඳුනා ගැනීමෙන් අනතුරුව දත්ත එක්රැස්කර විශ්ලේෂණයට භාජනය කරනු ලබයි. විශ්ලේෂිත දත්තවල ප්‍රවීණ ල මත නිගමන වලට එළඹේ. මේ ආකාරයේ අධ්‍යයනයක වාර්තාව බොහෝ විට දත්ත අර්ථකථනයක් සහිත සාකච්ඡාවක් සහ ලබාගත් දත්ත දැනට පවතින දත්ත සමග සන්සන්දනය කිරීමකින්ද යුක්ත වේ. අධ්‍යයනයෙන් ලබාගත් ප්‍රතිඵල අධ්‍යයන ක්‍ෂේත්‍රයේ නව දැනුම ජනනයට හේතුවන අතර එම අධ්‍යයනය තවදුරටත් ඉදිරියට කළ හැකි පර්යේෂණ ක්‍රියාකාරකම් වලට තුඩුදී ඒවා නංවාලන අතර බුද්ධිමය පිනවීමක් ද ලබා දේ. අධ්‍යයන වර්ගයේ ව්‍යාපෘති සඳහා උදහරණ කිපයක් නම් ගෙවත්තේ සිටින විවිධ කුරුල්ලන් පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්, ප්‍රජාවේ පවුලක ආදයම හා පර්යේෂණය අතර ඇති සම්බන්ධය සොයා බැලීම.

c) i) නිර්මාණාත්මක වර්ගයේ ව්‍යාපෘති :

මෙවැනි ව්‍යාපෘති මගින් සොයා ගන්නා ලද දේ ඉදිරිපත් කිරීම කවියක්, නාට්‍යයක්, කෙටි පුනර්ක්‍ෂණයක්, ද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමක් උද : යම් තේමාවක් යටතේ මුද්දර එකතු කිරීම, බිත්ති සැරසිල්ල වැනි ආකාරයේ විය හැකිය.

ii) තාක්ෂණය පදනම් වූ ව්‍යාපෘති :

මේ ආකාරයේ ව්‍යාපෘති යටතේ යම් උපකරණයක දියුණු කිරීමක්, උපකරණ සඳහා සැලැස්මක්, මෙවලමක් තැනීම වැනි ද අදාළ විය හැකිය. මෙවැනි ව්‍යාපෘති වැඩ සවිනිර්මාණ සහ නව සැලසුම්කරණ ප්‍රයත්නයන් ලෙස හැඳින්වීමට පුළුවන.

iii) ආර්ථික වශයෙන් ලාභදායී ව්‍යාපෘති :

සමහර ව්‍යාපෘති ආර්ථික වශයෙන් ලාභදායී විය හැකිය. මෙවැනි ව්‍යාපෘතිවල නිරතවීමෙන් නිපුණතා දියුණු කර ගැනීමට හැකිවනවා පමණක් නොව ආර්ථික ප්‍රතිලාභද සපයා ගැනීමට පුළුවන. උදහරණ : මල් වගාවක් පවත්වාගෙන යාම, ගෙවත්තේ හෝ පාසැලේ හතු හෝ ඖෂධීය ශාක වැවීම, විසිතුරු මාළුන් ඇති කිරීම.

b) ගැටළු විසඳීමේ වර්ගයේ ව්‍යාපෘති :

මෙහිදී ගැටළුවක් හඳුනාගෙන ඒ සඳහා සුදුසු උපකල්පනයක් ගොඩනගා නිරීක්ෂණ හා පරීක්ෂණ මගින් එය පරීක්ෂාවට ලක්කිරීමක් සිදුවේ. මෙහිදී වඩා වැදගත් වනුයේ ප්‍රශ්නය නිවැරදිව හඳුනා

ඉහත සඳහන් කළ ව්‍යාපෘති නව අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ යටතේ පාසැල් මට්ටමින් පැවැත්වීම සුදුසු බවට හඳුනාගෙන ඇත.

d) පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති :

සාමාන්‍යයෙන් පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය යන්නෙන් අර්ථ දක්වා ඇත්තේ දැනුම සම්භාරය (මිනිසාගේ, සංස්කෘතියේ, සහ සමාජයේ දැනුමද ඇතුළුව) වැඩිකිරීම පිණිස ක්‍රමානුකූල පදනමක් මත කරනු ලබන නිර්මාණාත්මක කාර්යයක් වන අතර, නව ප්‍රයෝජනයන් සඳහා මෙම දැනුම යොදා ගැනීමට අවශ්‍ය උපාය මාර්ග සකස් කරගැනීමද ඇතුළත්ය. එහි මූලික ව්‍යවහාරික පර්යේෂණ සහ පරීක්ෂණ සංවර්ධන අඩංගුය. මෙම ව්‍යාපෘතිවල නව දැනුම ලබාගැනීම පිණිස කරනු ලබන සොයාබැලීම් අඩංගුය. නවතාවය (novelty) සහ මුල් සම්භවයක් ඇති බව (originality) පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන, පර්යේෂණ හා සංවර්ධන නොවන කටයුතු මගින් වෙන් කරන මූලික සාධකයන්ය.

ශ්‍රී ලංකාවේ මෙවැනි ආකාරයේ ව්‍යාපෘති කරනු ලබන්නේ ප්‍රධාන වශයෙන් විශ්ව විද්‍යාලවල සහ පර්යේෂණ ආයතනවල සිටින පර්යේෂකයන්ය. ජාතික විද්‍යා පදනම මගින් පර්යේෂකයන්ට පර්යේෂණ කිරීමට මුදල් ආධාර ලබාදේ. කෘෂිකර්ම හා වන විද්‍යා, ජීව විද්‍යා, ජෛව තාක්ෂණ, රසායන හා භූ විද්‍යා, බලශක්ති, භෞතික විද්‍යා හා ගණිත, ඉංජිනේරු හා වාස්තු විද්‍යා, සෞඛ්‍ය විද්‍යා, පාරම්පරික වෛද්‍ය විද්‍යා ස්වාභාවික සම්පත්, විද්‍යා අධ්‍යාපන, සමාජ විද්‍යා, විද්‍යා හා තාක්ෂණ තොරතුරු යන විවිධ ක්‍ෂේත්‍රයන්හි මෙම පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති පැවැත්වේ. මෙවැනි ව්‍යාපෘති සඳහා උදහරණ කිපයක් දක්වේ. ටයිටේනියම් ඩයොක්සයිඩ් (TiO₂) සමග සන විද්යුත් විච්ඡේදක පදනම් වූ සූර්ය කෝෂ නිපදවීම, එලවළු සහ කෘමිනාශක ඉසින්තන්ගේ මුත්‍රවල අඩංගු කෘමිනාශක ශේෂයන් විශ්ලේෂණය කිරීම, කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ට්‍රැන්ෂර් සඳහා හැකිලීමට හා ආපස්සට දිගහැරීමට හැකි නව මධිරෝද කට්ටලයක් නිර්මාණය, 6 වන ශ්‍රේණියේදී කෝරාගත් පාසැල් 9 ක් තුළ පරිසර අධ්‍යාපනය පිළිබඳ පාසැල් පදනම් වූ ඇගයීම් ක්‍රියාත්මක කිරීම යන්නය.

ව්‍යාපෘති වැඩවලින් ලැබෙන ප්‍රයෝජන :

ව්‍යාපෘති වැඩවල ප්‍රයෝජන බොහෝය. ව්‍යාපෘති වැඩවල නිරතවීමෙන් උරුම කරගෙන ඇති සැහවුණු කුසලතා මතුකර ගැනීමට උපකාර වේ. තවද නිර්මාණශීලී හැකියාවන් දියුණු කර ගැනීමට ව්‍යාපෘති වැඩ උදව්වන අතර ස්වාධීන චින්තනයකින් හෙබි නායකයින්ට අවශ්‍ය වන නිවැරදි තීරණ ගැනීමේ දක්ෂතා ලබා දෙයි. ඉහත

කරුණු වලට අමතරව පහත සඳහන් ගුණ ව්‍යාපෘති කරන්නකු තුළ ප්‍රගුණ කරගත හැක.

- * සංකල්ප ග්‍රහණය කරගැනීමේ හැකියාව සහ විශ්ලේෂණාත්මක හේතු දැක්වීම.
- * අරමුණු ලඟාකර ගැනීම කෙරෙහි පෙලඹවීම් සහ නොනැවති කරගෙන යාම.
- * ස්වාධීන චින්තන හැකියාව.
- * සංවිධාන කිරීමේ නිපුණතාවය.
- * ආත්ම විශ්වසනීත්වය.
- * ඉගෙනගන්නකු ලෙස ඇති ස්වාධීනත්වය.
- * ඒ හා ආශ්‍රිත ක්‍ෂේත්‍රවල කටයුතු කරන ගුරුවරුන්, කණ්ඩායමේ සාමාජිකයන් සහ අනෙක් අය සමග යහපත් කාර්ය සබඳතා ඇතිකර ගැනීම.
- * වාර්තාව ලිවීම සහ ව්‍යාපෘති ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා විශේෂයෙන් වැදගත්වන භාෂා කුසලතා.

ව්‍යාපෘති වැඩ කිරීමෙන් ව්‍යාපෘති කරන පුද්ගලයකු තුළ දියුණු කරගත හැකි ඉහත ලක්ෂණ සවිස්තරාත්මකව පහත දක්වා ඇත.

නිර්මාණාත්මක චින්තනයට අවශ්‍ය නිපුණතා වර්ධනය :

පර්යේෂණ වර්ගයේ ව්‍යාපෘතිවල යම් ආකාරයක මුල් සම්බවයක් (originality) තිබීම ව්‍යාපෘතිය පර්යේෂණ වර්ගයේදී නැද්ද යන්න තීරණය කරන සංගටකයකි. එසේ වුවද මෙම ලක්ෂණය සියළුම වර්ගවල ව්‍යාපෘතිවල පවත්වා ගැනීම හොඳය. ව්‍යාපෘති වැඩ සඳහා අවශ්‍ය වන මුල් අදහස් ගොඩනැගීම නිර්මාණශීලී චින්තනයට සහාය වන විවිධ තාක්ෂණයන්හි යෙදීමෙන් නොගැනීමට පුළුවන. ව්‍යාපෘතියක් කරන පුද්ගලයෙකු තුළ නිර්මාණශීලී චින්තනය ක්‍රියාකරන්නේ කෙසේද යන්න මෙන්ම, කුමන තාක්ෂණය මඟු හෝ ඇයට සුදුසු වන්නේදැයි තේරුම් ගැනීමට අවශ්‍ය බව වැදගත්ය. සමහර තාක්ෂණයන් පහත සඳහන් කර ඇත.

- * අත්දැකීම්ලත් පුද්ගලයින් වන ගුරුවරුන්, පර්යේෂකයන්, විශ්වවිද්‍යාල ඇදුරන් සමග සාකච්ඡා කිරීම, විවෘත මතසකිත් යුක්තවීම, නව අදහස් ඇතිකර ගැනීම සඳහා නිරන්තර සාකච්ඡාව, අසමානතා පිළිබඳ අවධානය, චින්තන සහ මන:කල්පිත දර්ශනයකින් ගැටළුව දෙස බැලීම.

මෙයින් පෙනී යන්නේ, ඉහත නම්කර ඇති ව්‍යාපෘති වැඩවලදී යොදා ගැනෙන බොහෝ තාක්ෂණයන් සාමාන්‍ය දැනීම භාවිතය මත පදනම්වී ඇති බවය.

ශාලකුම්කිරීමේ නිපුණතා :

අධ්‍යයනය කරන ක්‍ෂේත්‍රය කුමක් වුවත් ව්‍යාපෘති කරන්නෙක් ඉදිරියෙහි ඇති වැඩසටහන සඳහා යම් ආකාරයක සැලැස්මක් සකස් කරගැනීම අවශ්‍ය වේ. මෙවැනි සැලැස්මක් පහත සඳහන් කර ඇති පරිදි ව්‍යාපෘති කරන පුද්ගලයෙකුට බොහෝ ප්‍රයෝජනවත් වේ.

- * සමහර ක්‍රියාකාරකම් වෙනුවෙන් ව්‍යාපෘති කරන්නා වැඩිකාලයක් ගතකිරීම වැලැක්වීම. ඔහු හෝ ඇය විශේෂිත වූ ක්‍රියාකාරකම් පමණක් තම රුචිය පරිදි සතුටින් කරගෙන යාම නිසා අනෙක්වාට යොමු නොවීම.
- * ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා මග පෙන්වීම.
- * කල්පනාකර බැලීම සඳහා පදනමක් ලැබීම.
- * මූලින් කරන ලද සැලසුම් සාර්ථකව නැතිනම් නැවත වරක් වඩා කාර්යක්ෂමව සැලසුම් කිරීම.

බොහෝ ව්‍යාපෘති වැඩ දිනපතා කෙරෙන සාමාන්‍ය ක්‍රියා පිළිවෙලක් වන අතර තේරුම් ගැනීමටද අපහසුවක් නොමැත. එය සුපරිසෘතකාරී සැලසුම්කරණයක් මගින් කාර්යක්ෂමව පවත්වනු ලබන බව පැහැදිලිය. මේ අනුව ව්‍යාපෘති වැඩ පුද්ගලයෙකු තුළ හොඳ සැලසුම්කරණ කුසලතා ස්වභාවිකව හේතුවන බව පැහැදිලිය. නවද පාසැල් මට්ටමේ ව්‍යාපෘති වැඩකිරීමෙන් ලැබෙන පුහුණුව, විශේෂයෙන්ම විශ්වවිද්‍යාල මට්ටමේ අධ්‍යයන කටයුතු වලදී ගිණයන් තුළ තිබිය යුතු යයි බලාපොරොත්තුවන සැලසුම්කරණ හැකියාවන් ගබඩා කිරීමක් කරයි.

කාලය කළමනාකරණය :

කාලය සමාජයකින් වැයවී යාම කාටත් හොඳ අත්දැකීමක් වන අතර සම් අයෙක් කාලය කොගේ ගියාද එම කාලය තුළ කුමක් ලබා කරගන්නා ද යන්න පිළිබඳ මවිතයට පත්වීමට පුළුවන. දිනය තුළ නිබන්ධ විවිධ ක්‍රියාකාරකම් සවහන් කරමින් සමහර ගිණයන් සම් කාලපරිච්ඡේදයක් තුළ දින පොතක් තබා ගෙන කටයුතු කරති. ව්‍යාපෘතියක් වෙනුවෙන් කෙසේ කාලය මිටිංග කළ යුතුද යන්න පිළිබඳ නියමාකාර නීති මාලාවක් නැත. ගිණයෙක් තමන් විසින් තම කාලය කළමනාකරණය සතුටු ආකාරයට කරගත හැකිය. නවද විවේක කාලය තුළදී කෙරෙන කටයුතු සඳහා සහ පුද්ගලයින්ට තනා කිරීම සඳහා කාලය වෙන් කිරීම කිසිදේත්ම කාලය නාස්තියක් නොවන බව අත්‍යවශ්‍යයෙන්ම අවබෝධ කරගත යුතුය. එය කායික හා මානසික සෞඛ්‍ය රැකීමට උපකාරී වේ. කෙසේ වුවද, 99% ක්ම ව්‍යාපෘති වැඩ නිතිපතා කෙරෙන සෙසු, විද්‍යාකාර වැඩ, දේශන, පුස්තකාල, විමර්ශන, රැස්වීම්, විවාහ කිරීම්, නිවාඩුව ගතකිරීම් අනෙක් කටයුතු නිසා කාලය කාර්යක්ෂමව කළමනාකරණය කරගැනීම ඉතා වැදගත්ය. මේ අනුව ව්‍යාපෘති වැඩවලින් ලැබෙන එක් ප්‍රතිලාභයක් වනුයේ කාලය කළමනාකරණය පිළිබඳ කුසලතා වර්ධනයයි.

විශේෂයෙන්ම වර්තමානයේ උසස් පෙළ සිසුන් කරන ව්‍යාපෘති වැඩ අනෙක් අධ්‍යයන සමග පවත්වාගත යුතු බැවින් ඒ සඳහා කාලය වෙන් කිරීම සකසුරුවීමට බුද්ධිමත්ව කළ යුතු කරුණකි.

සිසුවීම් පුරුදු කිරීම :

"නියමිත මිනිසා සම්පූර්ණ කරයි" ව්‍යාපෘති කරන ගිණයෙක් ඔහුගේ කාර්ය සඳහා තොරතුරු එක්රැස් කිරීම

පිණිස වැඩියෙන් කියවීමට සිදුවේ. මේ නිසා ව්‍යාපෘති වැඩ ගිණයින්ගේ කියවීම් පුරුදු දියුණු කරන අතරම, සමාජයීය, පාරිසරික, මූල්‍යමය කරුණු සහ ව්‍යාපෘතියට අදාළ නොවන අනෙක් කරුණු පිළිබඳවද ඔවුන්ගේ දැනුවත්වීම වැඩි කරයි.

අන්‍යන්‍ය උපකාරය සඳහා අන් අය සමග සහයෝගීතාවය :

සාර්ථක ව්‍යාපෘති ගිණයෙක් අන් අයගේ උපකාරය මත ප්‍රධාන වශයෙන් විශ්වාසයක් තබන්නේ මගපෙන්වීම් සම්බන්ධ යෝජනා සඳහා, දැන උගත් විනිශ්චයන් ලබාගැනීමටත් පෙලඹවීම් දිරිමත් කරගැනීමට සහ නිර්මාණශීලී විචාරයන් ලබා ගැනීමටත්ය. ව්‍යාපෘති කරන ගිණයෙක් අනෙක් සිසුන්, ගුරුවරුන්, උපදේශකයන්, පවුලේ සාමාජිකයන් හා මිතුරන් සමග සම්පව සහයෝගයෙන් කටයුතු කළයුතුය. මෙය ජීවිත කාලය තුළ පුද්ගලයෙකු දියුණු කළයුතු හොඳ ආකල්පයක් වේ. සමාජයේ අන් අයද මෙවැනි කාර්ය ගුණවයක් හෙබි පුද්ගලයින්ගෙන් ඒකාන්තයෙන්ම ප්‍රයෝජන හා ප්‍රතිලාභ ලබයි.

වාර්තාව ලිවීම :

වාර්තා ලිවීම ව්‍යාපෘති වැඩවල අත්‍යවශ්‍ය කොටසක් බැවින් එමගින් ඔහු හෝ ඇයගේ සොයා ගැනීම් හා නිරීක්ෂණ පාඨකයා තුළ රුචියක් ඇතිවන අයුරින් ලිඛිත ක්‍රමවත් පිළිවෙලකට ඉදිරිපත් කිරීමට ගිණයා/ව ඉගෙන ගනී.

ඉදිරිපත් කිරීමේ නිපුණතා :

සම්පූර්ණ කරනලද ව්‍යාපෘති වැඩ පිළිබඳ ප්‍රබල ගෙනහැර දක්වීම් සිදුකිරීම ගිණයින්ට ඉතා වැදගත්ය. මෙය ගිණයින්, ගුරුවරුන්, පරිසෘතවරුන් ගෙන් සමන්විත සභාවක් ඉදිරියේදී සිදුකළ හැකිය. ඉදිරිපත් කිරීම් ගිණයන්ට උපකාර වනුයේ.

- * කාර්ය ගොඩනැගීමට සහ ඇගයීමකට ලක් කිරීමකට මෙන්ම එමගින් ඔහු හෝ ඇයට විචාද වලදී වැරදි සොයා ගැනීමට හැකිවීමට
- * මේ වනතුරු කර ඇත්තේ කුමන කාර්යයක්ද පිළිබඳ අන් අයගේ ප්‍රතිචාර ලබා ගැනීමටත් අනාගතයේදී කුමක් කළයුතුද යන්න ඔවුන්ගේ උපදෙස් ලබා ගැනීමටත්ය.

ඉදිරිපත් කිරීමේ මගින් ලැබෙන අත්දැකීම් ආත්ම ගබ්නිය වර්ධනයට උදව්වන අතර ව්‍යාපෘති වැඩ පවැති සුදුසු පසුබිමකට අවස්ථාව සපයයි.

රැකියා සඳහා නිපුණතා වැඩිකිරීම :

විවිධ රැකියා අවස්ථා සඳහා අවශ්‍ය නිපුණතා වර්ධනය කෙරෙහි ව්‍යාපෘති වැඩ සැලකිය යුතු දයකත්වයක් කරන

බව මෙම ලිපියේ මුල් පරිච්ඡේදයේදී පැහැදිලිව සඳහන් කරන ලදී. එබැවින් තෘතීය මට්ටමෙන් තවදුරටත් අධ්‍යාපනය කරගෙන යාමට බලාපොරොත්තු නොවන ශිෂ්‍යයන්ට විශේෂයෙන්ම ව්‍යාපෘති කාර්යයන් යහපත් ප්‍රයෝජන සලසයි. නමුත් හොදවේ සියළුම සිසුන්ට පාසැල් මට්ටමේ මෙම අධ්‍යාපන වැටසටහන මගින් ස්ථිර වශයෙන්ම යහපත සැලසේ.

විමර්ශන :

1. දිවි පැවැත්ම සඳහා නිපුණතා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති, ගුරු අධ්‍යාපනය, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය, මහරගම.
2. ජයග්‍රහණ සඳහා පර්යේෂණ, ශිෂ්‍යයාට මග පෙන්වීම, පැට් කේසර් (1997) Pat Cryer